

ЗАКОН

О РЕГУЛИСАЊУ ОДНОСА РЕПУБЛИКЕ СРБИЈЕ И ДУЖНИКА - КОРИСНИКА ЈАВНИХ СРЕДСТАВА, ЗА ПРЕУЗЕТЕ ОБАВЕЗЕ ПО ИНОСТРАНИМ КРЕДИТИМА, ОДНОСНО ЗАЈМОВИМА

Члан 1.

Овим законом уређују се односи Републике Србије и дужника - правних лица, односно њихових правних следбеника који су корисници јавних средстава, по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова.

Дужници из става 1. овог члана ступили су у обавезу према Републици Србији по основу коришћених кредита, односно зајмова Међународне банке за обнову и развој, из средстава Париског и Лондонског клуба, Европске инвестиционе банке, Банке за развој Савета Европе и других иностраних поверилаца, а према којима је обавезу преузела Република Србија.

Члан 2.

Дужници - правна лица, односно њихови правни следбеници из члана 1. овог закона са седиштем на територији Републике Србије, ослобађају се обавеза према Републици Србији по основу кредита, односно зајмова из члана 1. овог закона, са стањем на дан 31. мај 2011. године, и то:

- 1) Акционарско друштво „Железнице Србије” Београд, у укупном износу од 181.802.993,49 евра и 15.146.505,81 америчких долара;
- 2) Јавно предузеће „Путеви Србије” Београд, у укупном износу од 43.337.755,36 америчких долара и 464.844.094,23 евра;
- 3) Клинички центар Србије, у укупном износу од 3.173.106,19 евра;
- 4) Клиничко болнички-центар „Земун”, у укупном износу од 1.902.789,79 евра;
- 5) Савезна јавна установа Радио - Југославија, у укупном износу од 3.130.191,85 евра и 627.341,10 швајцарских франака;
- 6) Фонд за развој Републике Србије, у укупном износу од 320.943,28 америчких долара;
- 7) Универзитет у Новом Саду - Грађевински факултет Суботица, у укупном износу од 235.243,06 америчких долара.

Члан 3.

Ослобађање од обавеза из члана 2. овог закона односи се и на камате које је Република Србија платила или ће платити иностраним повериоцима, као и на остале трошкове зајма.

Члан 4.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у „Службеном гласнику Републике Србије”.

О Б Р А З Л О Ж Е Њ Е

И. УСТАВНИ ОСНОВ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

Уставни основ за доношење овог закона садржан је у члану 97. тач. 6. и 17. Устава Републике Србије, којом је утврђено да Република Србија уређује и обезбеђује, између осталог, правни положај привредних субјеката, монетарни и банкарски систем, као и друге односе од интереса за Републику Србију, у складу са Уставом.

ИИ. РАЗЛОЗИ ЗА ДОНОШЕЊЕ ЗАКОНА

У претходном периоду Република Србија је на основу закона и међудржавних споразума регулисала и преузела обавезу плаћања одређених дугова које су банке и привредни субјекти имали према инокредиторима, а који су настали пре увођења санкција УН. На тај начин су дужници и гаранتي - банке и привредни субјекти уместо према иноповериоцима ступили у обавезу према Републици Србији.

Законом о регулисању односа Републике Србије и банака у стечају по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова („Службени гласник РС”, број 45/05) регулисани су односи Републике Србије и банака у стечају, односно ликвидацији са територије Републике Србије по основу преузетих иностраних кредита, односно зајмова по којима су ове банке дужници или гаранти. Овим законом банке у стечају, односно ликвидацији су ослобођене обавеза према Републици Србији, а истовремено је Република Србија преузела потраживања која су поменуте банке имале према привредним субјектима - крајњим корисницима тих кредита.

Такође, одредбама Закона о Агенцији за осигурање депозита дефинисано је да Агенција, у складу са актом Владе на предлог Народне банке Србије, може код банака преузети, купити или на други начин стећи лошу активу и управљати лошом активом и продати ту активу. Агенција поступа у име и за рачун Републике Србије, а конкретан делокруг њених активности зависи од делегираних надлежности од стране Републике Србије. У складу са тим, Агенција је, на основу акта Владе, у име и за рачун Републике Србије, вршила куповину свих у целости резервисаних билансних потраживања банака код којих је покренут поступак продаје акција у државном власништву и преузимала у целости резервисана потраживања код појединих банака у већинском државном власништву ради лакшег спровођења Стратегије управљања акцијама банака у власништву Републике Србије. Потраживања се односе на дужнике који су у статусу: јавног предузећа, другог предузећа у којем држава, односно јавна предузећа и јавне установе имају власништво, као и друштвеног предузећа и друштва капитала са државним и друштвеним капиталом у приватизацији, односно у реструктурирању у поступку приватизације. Закључак је донет у циљу убрзања и олакшања процеса продаје акција банака у већинском државном власништву, а предмет куповине представљају обавезе предузећа од посебног државног значаја (у поступку тендерске продаје, реструктурирања и сл.), односно предузећа чији је власник Република Србија или/и чији статус зависи од одлука које доноси Влада.

Успостављање директних дужничко - поверилачких односа по основу коришћених инокредита држава као поверилац је у много повољнијем положају, јер јој се обезбеђује комплетан приход од наплате ових потраживања, као и контрола поступка и начина регулисања тих потраживања. Сходно томе, Република Србија директно процењује свој интерес и одређује начин и модел регулисања односа са сваким привредним субјектом посебно зависно од

значаја тог привредног субјекта, власничког односа и његовог статуса у односу на коришћење средстава из буџета.

Овим законом се предлаже да се дужници - правна лица, односно њихови правни следбеници, који су корисници јавних средстава у складу са законом којим се уређује буџетски систем, ослобађају обавеза по основу коришћених инокредита и зајмова.

Имајући у виду да се ради о предузећима чије је функционисање од јавног значаја и битно за целокупан систем, Република Србија поред издвајања значајних средстава из буџета, гарантује и за нова задужења тих предузећа у земљи и иностранству.

Такође, треба нагласити да се ради о јавним предузећима која својим пословањем не обезбеђују вишак средстава који би могли усмерити за враћање дугова Републици Србији по основама наведеним у овом закону.

Република Србија већ дужи период сервисира наведене обавезе ових предузећа према међународним финансијским институцијама, с обзиром на то да они својим пословањем не могу обезбедити вишак средстава за сервисирање тих обавеза према Републици Србији. Имајући у виду да се за њих, као кориснике јавних средстава који су укључени у консолидовани рачун трезора, издвајају потребна средства и дају гаранције за нова задужења, предлаже се да се ови правни субјекти ослободе обавеза према Републици Србији како је наведено у тексту овог закона.

ИИИ. ОБЈАШЊЕЊЕ ОСНОВНИХ ПРАВНИХ ИНСТИТУТА И ПОЈЕДИНАЧНИХ РЕШЕЊА

Чланом 1. овог закона дефинишу се дужници са којим Република Србија регулише дужничко поверилачки однос, као и основ по којем је тај однос настао.

Чланом 2. овог закона наведена је територијална припадност, називи дужника и висина потраживања за која се та предузећа ослобађају обавеза према Републици Србији.

Чланом 3. овог закона предвиђа се да се дужници - правна лица, односно њихови правни следбеници ослобађају од обавеза које се односе и на камате које је Република Србија платила или ће платити иповереоцима, као и на остале трошкове зајма.

Чланом 4. овог закона одређује се дан ступања на снагу овог закона.

ИВ. АНАЛИЗА ЕФЕКТА ЗАКОНА

- Одређење проблема које Предлог закона треба да реши

Овим законом Република Србија регулише међусобне дужничко поверилачке односе са индиректним корисницима буџетских средстава тако што их ослобађа обавеза по основу инокредита коришћених у периоду пре увођења санкција УН који су евидентирани у њиховом билансу, а које кредите наведени привредни субјекти не могу сервисирати из текућих прихода.

- Циљеви који се постижу његовим доношењем

Основни циљ овог закона јесте ослобађање од обавеза сервисирања дуга за предузећа чије пословање има јавни значај и битан је за целокупан систем, а ради несметаног функционисања Република Србија издваја за њих средства из буџета и издаје гаранције за нова задужења (индиректни буџетски корисници). Такође, законом се регулише унутрашњи дуг по основу обавеза које је Република Србија преузела према иповереоцима, а које наведени дужници

не сервисирају. Поред тога, овим законом се омогућава тзв. чишћење биланса наведених правних лица.

- Које су друге могућности за решавање проблема?

С обзиром на то да се ради о индиректним буџетским корисницима, односно предузећима која имају проблеме у обезбеђивању прихода за несметано функционисање, наплата ових потраживања би их довела у незавидну финансијску ситуацију. Друге могућности нису разматране.

- Зашто је доношење акта најбоље за решавање проблема?

Предложеним законом се регулишу унутрашњи дужничко поверилачки односи и релаксирају јавна предузећа као и други индиректни буџетски корисници.

- На кога ће и како највероватније утицати решења у предложеном закону?

Закон ће имати позитиван утицај на пословање предузећа која су истовремено и корисници буџетских средстава, са једне стране, и имају обавезу издвајања и обезбеђења средстава за сервисирање наведеног дуга према Републици Србији, са друге стране.

- Који су трошкови које ће примена закона изазвати грађанима и привреди, посебно малим и средњим предузећима?

Не очекује се да примена овог акта изазове додатне трошкове ни грађанима ни привреди.

- Да ли доношење закона стимулише појаву нових привредних субјеката на тржишту и тржишну конкуренцију?

Предложени закон се односи на постојеће индиректне буџетске кориснике и не стимулише појаву нових привредних субјеката.

- Да ли су заинтересоване стране имале прилику да изнесу своје ставове о Предлогу закона?

При изради Предлога закона тражене су и узете у обзир иницијативе наведених јавних предузећа и правних лица које су упућиване као појединачни предлози.

- Које ће мере током примене акта бити предузете да би се остварили разлози доношења акта?

Након усвајања закона спровешће се одређене рачуноводствене промене у билансима повериоца и наведених дужника.

В. ФИНАНСИЈСКА СРЕДСТВА ПОТРЕБНА ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ЗАКОНА

За спровођење овог закона нису потребна додатна средства у буџету Републике Србије.